

سید احسان خاندوزی، وزیر اقتصاد و دارایی به تازگی نامه‌هایی جداگانه به محمد مخبر، سرپرست ریاست جمهوری و عباس علی آبادی، وزیر صنعت، معدن و تجارت نوشته و در قالب آن‌ها نسبت به اجرایی نشدن بندهایی از قانون بهبود مستمر محیط کسب‌و کار گلایه کرده است. او چنین عنوان

امیرحسین لواسانی
روزنامه نگار

سید احسان خاندوزی، وزیر اقتصاد و دارایی در نامه‌ای به وزیر صمت بر لزوم رعایت مواد (۲۴) و (۳۰) قانون بهبود مستمر محیط کسب‌و کار و آیین‌نامه‌های اجرایی آن‌ها در وضع مقررات جدید تأکید کرده است.

در بخشی از این نامه آمده: «همان گونه که مستحضرد براساس مواد (۲)، (۳)، (۲۴) و (۳۰) قانون بهبود مستمر محیط کسب‌و کار و آیین‌نامه لزوم ثبت و اطلاع‌رسانی مقررات در پایگاه اطلاعات قوانین و مقررات مرتبط با محیط کسب‌و کار به شماره ۱۷۹۷۶ ت ۶۱۱۳۴ مورخ ۹/۲/۱۴۰۲ و دستورالعمل نحوه تدوین پیش‌نویس مقررات مرتبط با محیط کسب‌و کار به شماره ۱۳۵۴۴ مورخ ۱/۲/۱۴۰۳، دولت و دستگاه‌های اجرایی مکلف‌اند به‌منظور شفاف‌سازی برنامه‌های اقتصادی و ایجاد ثبات اقتصادی، هرگونه تغییر مقررات و رویه‌های اقتصادی را در زمان مقتضی قبل از اجرا از طریق درج در پایگاه اطلاعات قوانین و مقررات مرتبط با محیط کسب‌و کار به اطلاع عموم برسانند. علی‌رغم عزم جدی قانون‌گذار و دولت مبنی بر پیش‌بینی‌پذیری اقتصاد و عدم وضع مقررات خلق‌الساعه، سازمان توسعه تجارت ایران در سال گذشته برخی مقررات را به‌صورت ناگهانی و بدون رعایت مراتب قانونی ابلاغ می‌نمود که نهایتاً پیرو شکایت‌های واصله، مرکز ملی مطالعات پایش و بهبود محیط کسب‌و کار طی نامه شماره ۲۴/۲۵۲/۸۰ مورخ ۱۴۰۲/۹/۱۴ لزوم رعایت ضوابط قانونی در مقررات مصوب را یادآوری نمود.»

خاندوزی در ادامه خطاب به وزیر صمت آورده است: «در سال جاری نیز فعالان اقتصادی همچنان شکایات‌های متعددی از رویه سازمان اشعاری در وضع مقررات بدون رعایت ضوابط قانونی فوق‌الذکر به این وزارتخانه مطرح کرده‌اند که مورد اخیر آن در مورد نحوه ثبت سفارش است؛ مبنی بر اینکه آن سازمان با صدور چندین اطلاعیه در ۳ خرداد، ۵ خرداد، ۹ خرداد و ۱۳ خرداد ضوابط و نحوه ثبت سفارش را تغییر داده که منجر به سردرگمی و نگرانی فعالان بخش خصوصی و ناامنی محیط کسب‌و کار شده است. ضمن اینکه این موضوع طی نامه شماره ۱۸/۴۶۱۸/۵۴۵۲/۵۰۳ مورخ ۲۳/۳/۱۴۰۳ معاونت حقوقی رئیس‌جمهور نیز یادآوری شده، اما براساس اطلاعات واصله از تجار و بازرگانان، سازمان موصوف مطابق رویه قبلی خود در تاریخ ۲۷/۳/۱۴۰۳ بدون اطلاع‌رسانی قبلی ثبت سفارش واردات در ۱۰۸۶ ردیف تعرفه گمرکی را ممنوع اعلام کرده است.» وزیر اقتصاد تأکید کرده است: «همان گونه که مستحضرد، ثبات و پیش‌بینی‌پذیر کردن اقتصاد با منع تغییرات ناگهانی مقررات، یکی از برنامه‌ها و وعده‌های رئیس‌جمهور شهید بود که برای پیگیری و تحقق آن سال گذشته (۱۴۰۲) آیین‌نامه‌های اجرایی مواد (۲۴) و (۳۰) قانون بهبود مستمر محیط کسب‌و کار به ترتیب در نهم اردیبهشت و سیزدهم اسفندماه به تصویب هیأت محترم وزیران رسید و برای اجرا

به دستگاه‌ها ابلاغ شد.»

با وجود گذشت بیش از سه ماه از ابلاغ آیین‌نامه در این زمینه و تأکید مکرر دولت مبنی‌بر تغییر ندادن ناگهانی مقررات، این سیاست‌های کلیدی دولت توسط برخی دستگاه‌های اجرایی به‌نحو مطلوب اجرا نمی‌شود. از جمله این موارد می‌توان به تغییرات مکرر در سیاست‌های تجارت خارجی اشاره کرد که وزارت صنعت، معدن و تجارت دلیل آن را تغییر در میزان ارز تخصیص یافته از طرف بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران دانسته است.

بر این اساس خاندوزی در آخرین هفته‌های فعالیت دولت سیزدهم، به حمایت از فعالان بخش خصوصی پرداخته و بر لزوم بازگشت به قانون تأکید دارد.

حال اگر بخواهیم بررسی کنیم قانون بهبود مستمر محیط کسب‌و کار چیست و از کجا آمده، باید گفت این قانون در ۲۹ ماده در روزهای انتهایی سال ۱۳۹۰ از سوی رئیس مجلس شورای اسلامی وقت به رئیس دولت دهم ابلاغ شد. پنجم اردیبهشت‌ماه سال ۱۴۰۱، ماده (۳۰) این قانون به آن الحاق شد. حتی در دولت‌های یازدهم و دوازدهم تجار و فعالان اقتصادی با تأکید ویژه بر اجرای آن، معتقد بودند برای بهبود فضای کسب‌و کار باید بسیاری از قوانین حذف و قانون جدیدی به‌ویژه در کسب‌و کارهای بین‌المللی ابلاغ نشود؛ زیرا بسیاری از قوانین و حتی ماده-تبرصه‌ها موازی قوانین گذشته هستند و در برخی موارد قوانین جدید ناقض قوانین گذشته محسوب می‌شوند.

مواد خاصی از قانون بهبود مستمر محیط کسب‌و کار که به آن‌ها اشاره شده عبارت‌اند از:

-ماده ۲

«دولت مکلف است در مراحل بررسی موضوعات مربوط به محیط کسب‌و کار برای اصلاح و تدوین مقررات و آیین‌نامه‌ها، نظر کتبی اتاق‌ها و آن دسته از تشکل‌های

در نامه وزیر اقتصاد مطرح شد

دستگاه‌های اجرایی سیاست‌های کلی دولت را به نحو مطلوب اجرا کنند

کرده که با گذشت بیش از سه ماه از ابلاغ آیین‌نامه اجرای مواد (۲۴) و (۳۰) قانون بهبود محیط کسب‌و کار و تأکید مکرر دولت مبنی بر تغییر ندادن ناگهانی مقررات، این سیاست‌های کلیدی دولت توسط برخی دستگاه‌های اجرایی به‌نحو مطلوب اجرا نمی‌شود.

تأکید بر لزوم رعایت قانون

آرمان خالقی، قائم‌مقام خانه صنعت، معدن و تجارت ایران در این‌باره معتقد است: «ماده ۲۴ قانون بهبود مستمر محیط کسب‌و کار تکلیفی را برعهده دولت و دستگاه‌های اجرایی کشور گذاشته، مبنی بر اینکه پیش از ابلاغ آیین‌نامه و دستورالعمل، باید ذی‌نفعانی از بخش خصوصی و به‌ویژه تشکل‌ها به جلسات دعوت و نظرات‌شان اخذ شود و این نظرات مورد توجه قرار گیرد. کمیسیون‌های مجلس هم باید همین رویه را رعایت کنند. حتی لایحه‌ای که از سوی دولت تنظیم می‌شود، قبل از تصویب در هیأت‌وزیران مشمول این قانون است و باید در مورد لایحه، نظرسنجی از بخش خصوصی و ارائه پیشنهادات انجام گیرد.»

او ادامه داد: «مدت زیادی از ابلاغ این قانون می‌گذرد، اما در مقام اجرا همچنان معطل مانده است. البته بعضی دستگاه‌ها مانند سازمان امور مالیاتی این ماده را اجرا کرده‌اند. به هر روی برخی دستگاه‌ها وقتی به اجرای این قانون نمی‌نهند.»

خالقی گفت: «وقتی قانونی تصویب می‌شود که ذی‌نفعی دارد، اگر ذی‌نفعان در تدوین قانون مشارکت داشته باشند، هم موضوعات و جوانب امر بهتر سنجیده می‌شود و هم تصمیم‌یخته‌تر خواهد بود. از سوی دیگر در اجرا بیشتر همکاری خواهند کرد؛ زیرا وقتی مصوبه‌ای به زبان بخش خصوصی باشد با آن مصوبه همراهی نخواهند کرد و اجرای مصوبه ابلاغ شده به تعویق می‌افتد و یا بخش تولید را دچار مشکل می‌کند.»

قائم‌مقام خانه صنعت، معدن و تجارت توضیح داد: «بخش خصوصی یکی از ارکان اقتصاد کشور است، بنابراین باید در مورد موضوعاتی که به فضای کسب‌و کاری این حوزه مربوط می‌شود صاحب‌نظر و تصمیم‌گیر باشد.» عضو هیأت نمایندگان اتاق ایران در عین حال تأکید کرد: «دولت برای اجرای این قانون باید اراده داشته باشد و با کسانی که ترک فعل می‌کنند برخورد جدی شود.»

ردپای ارز نیمايي

گلایه‌های وزیر اقتصاد در حالی مطرح می‌شود که از ابتدای سال جاری عده‌ای از فعالان اقتصادی دلیل نوسان قیمت برخی محصولات را عدم تخصیص ارز نیمايي به واردات بیان می‌کنند. از سوی دیگر پیش از این متولیان امر در وزارت صمت پیرو پیگیری‌های صورت گرفته در مورد موضوع مطرح شده، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران را مسئول تصمیم‌گیری در خصوص تأمین و تخصیص ارز و تعیین سهمیه ارزی هریک از بخش‌های اقتصادی کشور معرفی کرده بودند. حال وزیر اقتصاد در نامه خود خطاب به وزیر صمت بر این نکته تأکید دارد که: «کاهش سهمیه ارزی در نظر گرفته شده از طرف بانک مزبور به بخش‌های مختلف صنعت و تجارت که خود ناشی از وجود محدودیت‌های ارزی در کشور است، نافی رعایت ضوابط و چارچوب‌های قانونی در تصویب مقررات توسط آن وزارتخانه نیست.»

رئیس اتحادیه فروشنندگان میوه و سبزی تهران اعلام کرد:

تناسب میزان عرضه و تقاضا در بازار میوه

فروشنندگان میوه و سبزی تهران نشسته‌ایم. او در صحبت‌های خود بیان می‌کند که قیمت میوه هم مانند بسیاری کالا‌های دیگر تابع میزان عرضه و تقاضاست و در سال‌های اخیر به‌واسطه تولید برنامه‌ریزی شده و میزان تقاضا آنچنان از عرضه پیشی نگرفته است. در برخی موارد بیش از نیاز کشور، میوه تولید می‌شود و این امر ممکن است به کاهش قیمت این محصولات منجر شود.

امروز که برداشت محصولات انجام شده، گزارش خسارتی در این

زمینه نداشته‌ایم. بهار، تابستان و پاییز در ایران بهترین فصل‌های برداشت و عرضه میوه محسوب می‌شود که حجم تنوع و عرضه در این سه فصل بسیار زیاد و ملموس است.

● **اکنون و در ابتدای تابستان قیمت برخی میوه‌ها ممکن است کمی گران‌تر از حد معمول باشد. پیش‌بینی شما برای ادامه تابستان از چه قرار است؟**

با توجه به میزان کاشت و برداشت محصول در روزهای گذشته و عدم ثبت خسارت به محصولات کشاورزی، می‌توان سال خوبی را برای بازار میوه در زمینه کیفیت عرضه در نظر گرفت. از سوی دیگر شرایط اقلیمی، آب و خاک ایران به گونه‌ای است که در استان‌های مختلف امکان کشت انواع میوه با کیفیت‌های مختلف وجود دارد. در صورتی که بار یک ناحیه دچار آسیب یا کاهش کیفیت شود، محصول مشابه از منطقه‌ای دیگر از کشور در لحظه تأمین خواهد شد.

● **در باره میوه‌های وارداتی چطور؟ میزان واردات و تأمین این محصولات جوابگوی نیاز بازار هست؟**

در حال حاضر حجم واردات سه محصول موز، آناناس و نارنگل به کشور منطبق بر نیاز است، اما به نظر می‌رسد برای مقابله با قاچاق و افزایش تنوع در بازار میوه و سبزی کشور باید راه ورود قانونی دیگر اقلام به کشور باز شود. با ورود قانونی دیگر انواع میوه به کشور

اقتصاد

atiyeno.ir

یادداشت

قانونی جدید در

تجارت بین‌الملل

کیومرث کرمانشاهی

معاون اسبق سازمان توسعه تجارت

در روزهای گذشته بخشنامه‌ای در حوزه تجارت

بین‌الملل مبنی بر سقف ۱۰۰ هزار دلاری تجارت بازرگانان جدید که در سال جاری مجوزهای خود را دریافت کرده‌اند، ابلاغ شد. این مجوز در حالی به قوانین تجارت خارجی کشور راه پیدا کرده که با شبهات و سؤالاتی همراه است. از سوی دیگر در زمانی ابلاغیه صادر شده که بسیاری از مسئولان و تصمیم‌گیران کشور بر شفافیت و ثبات در فضای کسب‌و کار کشور تأکید دارند. حتی در روزهای اخیر وزیر اقتصاد و دارایی طی نامه‌ای به وزیر صنعت، معدن و تجارت خواستار رفع موانع پیش‌روی مشاغل و اجرای هرچه بهتر قوانین شکوفایی اقتصادی و رشد کسب‌و کارها شده است.

از نکات مبهم این بخشنامه می‌توان به این اشاره کرد که آیا این قانون برای افرادی است که برای اولین بار کارت بازرگانی دریافت می‌کنند، یا افرادی که در سال‌های گذشته کارت خود را تمدید نکرده‌اند نیز مشمول این قانون می‌شوند؟ از سوی دیگری آیا تجاری که بدون تخصیص ارز حاصل از صادرات، به واردات کالا و خدمات بپردازند جزء این قانون محسوب می‌شوند یا خیر؟ همچنین سقف مجاز برای بازرگانان جدید از ۵۰۰ هزار دلار به ۱۰۰ هزار دلار کاهش یافته که در فضای تورمی اقتصاد این نرخ آنچنان در تجارت جهانی مبلغ زیادی نیست و عملاً این دست افراد نقش قابل توجهی در تجارت خارجی ایران ایفا نخواهند کرد.

البته این گفته به معنای آن نیست که هر فردی بدون نظارت و رعایت قوانین به تجارت خارجی ورود کند، اما می‌توان با برنامه‌ریزی بهتر و مدون به رشد و توسعه تجارت خارجی کشور پرداخت. یکی از موارد عضویت در انجمن‌های صنفی و اتاق‌های بازرگانی است که براساس آن رزومه افراد و تجربه آن‌ها در کسب‌و کار و تجارت جهانی کاملاً مشخص می‌شود.

نکته قابل توجه آن که از سال‌های نه‌چندان دور بسیاری از کارشناسان بر لغو کارت بازرگانی و گذر از آن در یک بازه مشخص تأکید داشته‌اند، اما قوانین حاکم بر کشور همچنان به کارت بازرگانی تأکید دارد. این در حالی است که طی چندسال اخیر افرادی بدون صلاحیت حرفه‌ای کارت بازرگانی گرفته و در فرآیند واردات کالای دیگر اشخاص از کارت خود استفاده کرده‌اند. یعنی عملاً کارت بازرگانی خود را که معافیت‌های مالیاتی بسیاری داشته، به دیگران داده‌اند. یکی از نکات مهم در کسب‌و کار بین‌المللی، توجه به واردات و صادرات است؛ چراکه تجارت یک جاده دوطرفه است و باید تجار در هر دو مسیر به فعالیت بپردازند. حال با شرایط جدید تا حدودی دست بازرگانان برای انجام کار حرفه‌ای در حوزه تجارت بین‌الملل بسته خواهد بود.

در حال حاضر تراز تجارت جهانی کشور بدون احتساب نفت منفی است و باید بنابر قوانین توسعه‌ای کشور، این تراز جای خود به تراز مثبت دهد.

این مهم زمانی رخ خواهد داد که تجار و بازرگانان در کنار فعال صنفی، مزیت خود و محصولات تولید داخلی را شناسایی و آن‌ها را در بازارهای جهانی معرفی کنند. اگر این مهم به درستی انجام شود، گام مؤثری در مثبت‌شدن تراز تجارت جهانی کشور، حذف کارت بازرگانی و خداحافظی با تاجار اجاره‌ای و قوانین دست‌وپاگیر برداشته می‌شود.

زمانی که قوانین توسعه صادرات و رشد کسب‌و کار با دقت بیشتر اجرایی شود، کسب‌و کار تجار سمت‌وسوی تخصصی به خود می‌گیرد که عامل ایجاد و رشد تشکل‌ها و سازمان‌های صنفی است. این موضوع در خداحافظی با کارت بازرگانی و قوانین مبهم کمک‌حال خواهد بود.

